

sobem, naznačeným v § 24 písm. b) a c) zákona o myslivosti, a pro případ, že by honitbu pro nemoc nebo jinou překážku nebyl s to osobně vykonávat, možnost výkonu honebního práva vůbec, což při žalované jako ženě zvlášť padá na váhu. Takováto úmluva, již výkon nejpodstatnějšího práva zé smlouvy pachtovní činí se již předem pochybným, pokud se týče nemožným, přičí se dobrým mravům a jest dle § 879 obč. z. ničí, to tím více, když uložena pachtěři povinnost, udržovati stav zvěře na míře pokud možno nejnížší a honebnímu výboru vyhrazeno právo, smlouvu pro nedodržení podmínky redukování zvěře ihned zrušiti. Zmíněným dodatkem zavázal se dále pachtěř honitby, že přijme kteréhokoli ze členů honebního společenstva za společníka k provozování honitby proti poměrné náhradě. V tomto bodě jest ústní úmluva jednak neurčita, poněvadž nelze seznati, jakým způsobem slušelo by poměrnou náhradu vypočítati, jednak přičí se zákonu o myslivosti. Dle povšechného znění dodatku byl by pachtěř povinen, přijati za společníky k provozování honitby i veškeré členy honebního společenstva. Tím byl by však obcházen předpis § 6 zákona o myslivosti.

Čís. 115.

K třiceti- (čtyřiceti)letému vydržení netřeba ani titulu, ani pravosti držby. Stačí držba bezelstná.

Pro nabytí a uchování držby práva nezáleží na tom, zda druhá strana zvéděla o výkonu práva čili nic.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1919, Rv I 167/19.)

Žalovaní jsou spoluvlastníky mlýna, žalobce jest vlastníkem velkostatku, k němuž připsány jsou knihovně parcely, tvořící potok, na němž jest mlýn žalovaných. Žalobní nárok, by uznáno bylo právem, že žalovaným nepřisluší právo, na mlýnském potoce nikomu povolení k děláni ledu zdarma nebo za úplatu dávatí a nikomu, zejména ne zřízcům a lidu žalující strany děláni ledu zakazovati nebo jim v tom brániti, byl odvolacím soudem (vrchní zemský soud v Praze) zamítnut a to z těchto důvodů: Procesní soud prvě stolice zjistil, že žalovaní, pokud se týče jich právní předchůdci v držbě mlýna po dobu třiceti, ba dokonce 40 let vykonávali právo, dávatí třetím osobám povolení k děláni ledu na mlýnském potoce. Míni však, že žalovaní nemohou nicméně odvolávati se s úspěchem na vydržení toho práva, poněvadž žalující strana namítá, že nevěděla o tom, že mlynář dává třetím osobám povolení k děláni ledu na shora uvedených potočních parcelách, žalovaná strana o opaku důkazu nenabídla a z celého jednání nevyšlo na jevo, že by žalující strana v době vydržecí o tom byla zvéděla, a velkostatek mohl míti za to, že řezníci a hostinští dělají led bez povolení mlynářův. Soud odvolací tohoto stanoviska nesdílí a shledává po této stránce odvolací důvod nesprávného právního posouzení záležitosti opodstatněným. V držbu věci nehmotných nebo práv vejde ten, kdo jich svým jménem užije. (§ 312 obč. z.) Dle § 313 obč. zák. užije někdo práva záporného, když něčí věc s jeho povolením k svému užitku obrátí. Z porovnání §§ 312, 313 a 345

obč. zák. plyne však, že povolení, o němž se mluví v § 313 obč. zák., není podmínkou pro nabytí držby, nýbrž rozhoduje pouze o tom, zda lze držbu považovati za bezelstnou a pořádnou čili nic. Při mimořádném počtu let může po případě i držba obmyslná a nepořádná vésti k vydržení, tehda totiž, nebudeli obmyslnost a vadnost držby dokázána tím, proti němuž směřuje (§§ 328, 1477 obč. zák.). Bylo tudíž v daném případě na žalující straně, by vadnost držby dokázala. Této povinnosti nedostála pouhým tvrzením, že o výkonu práva nevěděla. Byla by musela tvrditi a dokázati skutečnosti, opodstatňující úsudek, že o udílení povolení k braní ledu mlýnáři nevěděla a při patřičné obezřetnosti věděti nemusela. Rovnáť zákon (§ 326 obč. zák.) vědomosti též zaviněnou nevědomost a o tom, kdo o výkonu práva ví nebo při patřičné vědomosti jest s to, věděti, a chová se nečinně, lze za to míti, že k výkonu mlčky přivoluje. Dle toho, co řečeno, nabyla žalovaná strana vydržením práva udílení třetím osobám povolení k dělání ledu, a tím i práva v zákazu dělání ledu, ježto toto právo jest pouhým rubem onoho.

Nejvyšší soud rozsudek ten potvrdil.

Důvody:

Podle § 309 a 2. věty § 313 obč. zák. nabývá se držby práva výkonem obsahu práva toho, spojeným s vůlí, vykonávati jej jako právo vlastní. Svolení vlastníka věci služebné není, jak by se dle znění § 313 obč. zák. zdálo, k tomu třeba, neboť 2. věta tohoto § 313 má patrně na mysli jen případy, kdy svolení takové dáno bylo, ale z §§ 309, 312 a 345 obč. zák. vysvítá, že držby lze nabýti také beze svolení takového. Dovolací spis uvádí § 313 obč. zák. neúplně a částečně nesprávně; první věty tohoto § 313 nelze zde užiti, neboť se nehodí na tento případ. S 30letým držením zákon (§ 1477 na rozdíl od § 1460 obč. zák.) spojuje výhodu, že k vydržení není třeba vůbec žádného titulu ve smyslu § 317, ani pravosti držby ve smyslu § 345 obč. zák., nýbrž že stačí držení bezelstné. Kdo jest bezelstným držitelem podle § 326 obč. zák., dovolatelé správně uvedli, ale dospěli z toho k nesprávnému závěru v příčině držby žalovaných. U těchto nejde totiž o držbu mlýnského potoka dotyčně o držbu pozemkových parcel jako věci hmotné, nýbrž o držbu práva; sluší tudíž u nich užiti obdoby § 326 obč. zák. toho znění, že bezelstným držitelem práva je ten, kdo z příčin pravděpodobných má za to, že právo, jež vykonává, jest právem jeho. Není tedy důležité, zdali žalovaní, jak dovolatelé tvrdí, věděli, že mlýnský potok jest vlastnictvím panství. Ono přesvědčení osoby v držbě práva jsoucí, že vykonává právo vlastní, musí ovšem býti omluvitelné; kdo z okolností mohl seznati, že práva, o něž jde, nenabyl, nemůže pokládán býti za bezelstného držitele práva toho. Dokud však není důkazu, že držitel práva věděl a nebo mohl z okolností seznati, že nenabyl práva toho, sluší podle § 328 i podle 2. věty § 1477 obč. zák. pokládati jej za držitele práva, o něž jde u žalovaných. nerozhodno, zdali žalující strana věděla o tom, že žalovaní zasahují do práv jejích, osobu jíce si právo ono, čili nic. Opačné mínění dovolatelů jest mylné. Soud odvolací tudíž posoudil věc správně po stránce právní a uplatňovaného důvodu dovolacího zde není, pročť dovolání není důvodno, i nebylo mu vyhověno.